

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»**

Біолого-технологічний факультет

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

ВИПУСК – 13

**ЗБІРНИК ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ,
СТАТЕЙ, ДОПОВІДЕЙ І ТЕЗ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ
КОНФЕРЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧІВ, АСПІРАНТІВ,
МАГІСТРІВ, СТУДЕНТІВ**

Херсон - 2020

Видається за рішенням вченої ради
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Рекомендовано до друку вченою радою
біолого-технологічного факультету
(протокол №2 від «23» вересня 2020 р.)

Редакційна колегія:

Балабанова І.О. – к.с.-г.н., доцент, декан БТФ (головний редактор)

Пелих Н.Л. - к.с.-г.н., доцент, завідувач кафедри генетики та
розведення тварин ім. В.П. Коваленка

Пелих В.Г. – д.с.-г.н., професор, заслужений діяч науки і техніки
України, член-кореспондент НААН України, завідувач кафедри технології
переробки та зберігання с.-г. продукції

Ведмеденко О.В. - к.с.-г.н., доцент, завідувач кафедри технології
виробництва продукції тваринництва

Новікова Н.В. - к.с.-г.н., доцент, в. о. завідувача кафедри інженерії
харчового виробництва

Папакіна Н.С. - к.с.-г.н., доцент кафедри генетики та розведення
тварин ім. В.П. Коваленка

Адреса редколегії: м. Херсон, вул. Стрітенська, 23
ДВНЗ “Херсонський державний аграрний університет”
Біолого-технологічний факультет
Головний корпус, аудиторії 35, 30,90,111

Науково- інформаційний вісник біолого- технологічного факультету.
Вип. 13. – Херсон: ХДАУ, - 2020. - 520 с.

© *Біолого-технологічний*
факультет ХДАУ, 2020 р.

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ В
УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

**ПРИСВЯЧЕНА 80-РІЧЧЮ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДОКТОРА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК, ПРОФЕСОРА, ЧЛЕН-КОРЕСПОНДЕНТА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ, АКАДЕМІКА АКАДЕМІЇ
НАУК ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА НАУКИ І ТЕХНІКИ
УКРАЇНИ, КАВАЛЕРА ОРДЕНІВ «ЗА ЗАСЛУГИ» ІІІ СТУПЕНЯ ТА
СВЯТОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА**

КОВАЛЕНКА ВІТАЛІЯ ПЕТРОВИЧА

11 ВЕРЕСНЯ 2020 РОКУ

Херсон

УДК 636.597.087

РЕСУРСО-ТА ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ПРИЙОМИ ПРИ УТРИМАННІ КУРЕЙ-НЕСУЧОК

Любенко О.І. – к.с.-г. наук, доцент

Кривий В.В. - здобувач третього (освітньо-наукового) рівня,
асистент кафедри технології виробництва продукції тваринництва
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Вітчизняне птахівництво стало одним із найбільш економічно привабливих та конкурентоспроможних видів агробізнесу, про що свідчить динаміка виробництва м'яса, яєць. Галузь також має значний експортний потенціал та перспективи його нарощування, що є однією зі стратегічних цілей підвищення ефективності розвитку агропромислового комплексу [1].

Херсонська область належить до п'ятірки областей України із найбільшим поголів'ям птиці та виробництвом її продукції. У Херсонській області працюють більше десяти птахівницьких господарств, з них майже всі спеціалізуються на виробництві яйця і повністю задовольняють потреби населення міста і області. Херсонська область є регіоном-експортером продукції птахівництва. Це викликає значне зростання поголів'я птиці на наших птахофабриках і, в свою чергу, стимулює використання високотехнологічного обладнання. В даний час птахофабрикам пропонується широкий вибір комплектів вітчизняного і імпортного устаткування.

В даний час птахівничі підприємства України оснащені в основному клітковим обладнанням (сімейного та групового типу). Це, як правило, обладнання західноєвропейських фірм: німецьких «Big Dutchman», «Hellmann», італійської «Техно». Відносно недавно наш ринок збагатило

нове клітинне обладнання - італійські «Valli International» та іспанські клітини «Aruas».

Завдяки виходу на експорт у компанії «Техно» з'явилася лінія обладнання «Балтика», це альтернативна система для безкліткового утримання курей-несучок. Її різні модифікації задовольняють вимоги Директив ЄС, які регламентують утримання курей-несучок в Європі, а також забезпечують виконання всіх умов американських організацій, які проводять сертифікацію Humane Farm Animal Care, United Egg Producers, The Humane Society of the United States та інших.

Нова технологія багаторівневого підлогового утримання птиці Multifloor у двох її інтерпретаціях: це «EGGoist» - система для безкліткового утримання курей-несучок і «MAXGrow» - для вирощування бройлерів за підлоговою технологією в багаторівневому пташнику.

Multifloor - це новий підхід до створення птахівничого підприємства та управління ним. Перш за все, це нетрадиційний підхід до будівництва пташника. Птахівниче обладнання інтегроване в будівлю пташника, воно монтується в міру нарощування каркаса будівлі. По завершенні будівництва корпусу пташник повністю укомплектований і готовий до експлуатації, що значно економить ресурси - тимчасові, трудові, фінансові. Ще одна особливість - застосування для підлоги технології на кількох поверхах в одній будівлі. Це не яруси традиційних промислових кліток, а саме рівні, об'єднані загальним управлінням і системами життєзабезпечення пташника. Птицю утримують на сітчастих підлогах, які можуть бути виконані з пластика або оцинкованого дроту. Під ними прокладена система видалення посліду, яка забезпечує регулярне очищення пташника. Видалення посліду з пташника позитивно позначається на стані здоров'я птиці та підвищує її продуктивність [3].

Найважливішою особливістю нової технології «EGGoist» є наявність автоматизованих гнізд і збору яєць, це зовсім інший рівень виробництва

яєць при підлоговому утриманні несучок: мінімум брудних, пошкоджених яєць, знесених на підлозі, скорочення трудовитрат на сам процес збору яєць.

Хороші перспективи технологія Multifloor відкриває і в застосуванні у вирощуванні на підлозі бройлерів. Тільки уявіть, замість будівництва птахофабрики з кількох корпусів, кожен з яких потребує окремих комунікацій і обслуговування, можна побудувати одну будівлю в 3, 4 або навіть 5 рівнів і розмістити там таку ж кількість птиці. При цьому зберігаються ті ж переваги обслуговування і економічні вигоди: оптимізація трудовитрат, скорочення витрат на проведення комунікацій, а потім і на енергоресурси. Великий плюс застосування такої технології для вирощування бройлерів - наявність системи видалення посліду. Адже вирощування на ґратчастих підлогах, безумовно, здоровіше для птиці, а значить, і вигідніше для бізнесу [1, 2].

Зараз компанія «Техно» опрацьовує можливість використовувати багаторівневі пташники і для інших напрямків: утримання батьківського стада і, що дуже важливо, вирощування молодняка і несучок, і бройлерів.

Компанія «Техно» створила потужний експериментальний центр, вона побудувала з нуля пташник відповідно до нової концепції. У цьому пташнику утримується 21 тисяча несучок, які успішно несуться. Технологи компанії керують роботою пташника, контролюють стан птиці, коригують раціон, мікроклімат в залежності від проміжних результатів, і якщо в ході експлуатації обладнання виявляються похибки, дають свої рекомендації щодо їх усунення. Так компанія довела до досконалості роботу автоматичних гнізд і весь процес збору яєць, підбрала і прописала оптимальні режими роботи системи мікроклімату в різних погодних умовах, відпрацювала схему видалення посліду, досягли хороших результатів: показник інтенсивності несучості складає не менше

94%, тільки 1% пошкоджених і 0,5% яєць, знесених на підлозі. При цьому збереженість поголів'я становить на рівні 95%, а травматизм лише 0,2%. Отримали також відмінні показники мікроклімату пташника: вуглекислий газ - не більше 0,25%, бактеріальні токсини - не більше 220 мг/м³, запиленість - не більше 3,4 мг/м³, аміак - не більше 15 мг/м³.

Ефективність технології Multifloor вже доведена практично, представники Товариства захисту тварин в Америці та Канаді - Human Society of the United States, Human Society of Canada визнали цінність нової розробки, відзначили її актуальність в нинішніх умовах розвитку птахівництва. Нове обладнання, в першу чергу, задовольнить вимоги до безкліткового утримання птиці організаціями, що сертифікують продукцію в Сполучених Штатах. Виконавши умови цих структур, саме технологія Multifloor тепер це універсальна структура, яку можна привести у відповідність будь-яким нормам, будь-яких країн і організувати всі існуючі сьогодні способи утримання птиці аж до вільно-вигульного з виходами на пасовище [3].

Однією з сучасних тенденцій в промисловості є виготовлення органічної продукції, в тому числі і яєць. Незважаючи на те, що ціна органічних яєць вище звичайних, попит на такі продукти розвивається, впливаючи на середню ціну яєць на світовому ринку.

Ємність ринку яєць в Україні залежить в основному від динаміки виробництва, оскільки частка зовнішньої торгівлі невелика.

Загальне виробництво яєць в 2019 році збільшилося майже на 4% в порівнянні з попереднім роком. Варто відзначити, що збільшення виробництва відбулося як за рахунок промислових підприємств, так і домогосподарств населення. Українська яєчна галузь має високий експортний потенціал. Основною причиною зростання експорту є популяризація українських виробників на світових ринках завдяки конкурентній ціні при високій якості.

Імпорт яєць з України має значно менші обсяги в порівнянні з експортом, так як українські виробники практично повністю забезпечують потреби внутрішнього ринку. В країну яйця імпортуються в основному птахівницькими господарствами як поповнення поголів'я (інкубаційні яйця).

Останнім часом надходить все більше інформації з країн Північної Європи щодо виникнення перебоїв з постачанням яєць, В Україні ситуація на ринку так званих конвенційних (тобто не органічних) яєць є доволі стабільною. В той же час спостерігається невпинне зростання попиту на органічні курячі яйця. Одними з перших на цей попит, на жаль, відреагували, деякі великі птахокомбінати, пропонуючи свою продукцію під назвами ORGANIC EGGS, Біо яйця тощо. Справжні органічні яйця несуть лише сертифіковані органічні кури, які дбайливо утримуються в спеціальних умовах, що дозволяють їм мати вільний вигул, харчуються лише сертифікованими органічними кормами, а у випадку захворювань замість антибіотиків їм дають гомеопатичні препарати. Весь процес виробництва при цьому постійно знаходиться під контролем професіоналів з сертифікуючих органів, які щороку здійснюють пересертифікацію кожного такого птахівничого господарства.

На жаль, реальна пропозиція сертифікованих органічних яєць в Україні все ще дуже обмежена. Що стосується України та Херсонщини, то тут, ми впевнені, теж знайдеться споживач, який оцінить переваги нової технології . Адже філія «Чорнобаївське» є виробником харчових яєць, які націлені на розширення експорту. Їхня продукція, так само як і виробництво, повинні відповідати стандартам та вимогам країн-імпортерів. Якщо країни Європи встановлять заборону на всі способи виробництва птахівничої продукції, крім cage-free, то й імпортні продукти повинні будуть відповідати цим вимогам. В сучасних умовах високої конкуренції, в птахівництві успішний той, хто вкладає кошти в нові

технології. Так як паралельно з підвищенням рівня автоматизації виробництва зростає і загальний дохід.

Список використаної літератури:

1. Електронний ресурс: <https://alfagro.com.ua/uk/avtomatizacziya-tvarinnicztva-innovaczijni-tehnologiyi-v-sferi-ptahivnicztva/>
2. Електронний ресурс: Аграрний тиждень <https://a7d.com.ua/tvarinnictvo/breeding/14422-nnovacyi-v-ptahvnicstv-efektivnst-produktivnst-yakst.html>
3. Електронний ресурс: Союз птахівників України http://www.poultryukraine.com/ru/about-association/association-news/2019/09/association-news_7220.html

УДК 638.1:551.583

**ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ І ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ
РОЗВИТКУ БДЖІЛЬНИЦТВА В УМОВАХ АГРОКЛІМАТИЧНИХ ЗОН
УКРАЇНИ ЗА СИСТЕМОЮ ІНТ(Е)РН**

Кривий В.В. - здобувач третього (освітньо-наукового) рівня, асистент кафедри технології виробництва продукції тваринництва *ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

Informatization of bee production is one of the leading ways to increase its efficiency and is recognized as a modern trend in the agricultural sector. The use of information technology in agricultural production requires the full involvement of the latest technical means, specialists and scientists of various profiles of specialization for close cooperation of science with production for implementation of scientific developments and training of workers in the field of beekeeping to effective application of these technologies and methods.